

Палінчак М. М.

*доктор політичних наук, професор,
декан факультету міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Король М. М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Ужгородського національного університету*

Карпюк І. М.

*магістр
Ужгородського національного університету*

Palinchak Mykola

*Doctor of Political Science, Professor,
Dean of the Faculty of International Economic Relations
Uzhhorod National University Professor*

Korol Maryna

*Candidate of Economic Sciences,
Docent Department of International Economic Affairs
Uzhhorod National University*

Karpiuk I.

*Student
Uzhhorod National University*

ОЦІНКА АМЕРИКАНСЬКОЇ МОДЕЛІ БАНКІВСЬКИХ ЗЛИТТІВ І ПОГЛИНАНЬ

Анотація. У статті розглянуто дослідження процесів злиття та поглинання американських банків на сучасному етапі розвитку консолідації банківського сектору і аналіз впливу американських регіональних банків на консолідацію банківського сектору у США. В результаті дослідження було обґрунтовано теоретичні аспекти консолідації банківського сектору США, сформовано найбільші американські банки за останні 5 років за внутрішніми депозитами та сукупними активами та визначено кількість угод про злиття та поглинання за вартістю угод, сформовано співвідношення вартості та загального капіталу банківських угод злиття та поглинання у США, сформовано список найбільших американських угод злиттів та поглинань банків, а також виявлено інтенсивне посилення підписання американських угод про злиття та поглинання у банківському секторі.

Ключові слова: консолідація банківського сектору, централізація банківського капіталу, банківські угоди злиття та поглинання, американські регіональні банки, фінансові установи.

Вступ та постановка проблеми. За останні десятиліття американські банки, особливо регіональні почали інтенсивніше підписувати угоди про банківські злиття та поглинання для досягнення більшої ефективності та масштабів у порівнянні з більшими гравцями фінансової індустрії. Об'єднавши сили, середні банки можуть краще конкурувати з найбільшими національними банками. Це, в свою чергу, може стати хорошою новиною для споживачів, які можуть отримати різноманітні варіанти фінансових продуктів та послуг. Тим часом інвестори можуть побачити можливості більшого потенціалу зростання в секторі, що може призвести до збільшення підписання угод про злиття та поглинання у банківському секторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню такого явища, як консолідація банків, зокрема шляхом злиття та поглинання, приділено достатньо уваги у працях зарубіжних науковців, серед яких: П. Р. Ла Моніка аналізує злиття та поглинання американських регіональних банків та їх вплив на великі національні банки США. Теоретичні аспекти угод злиття та поглинання провідних банків у США за внутрішніми депозитами висвітлено у праці М. Шмігіра. Р. Грін аналізує консолідацію невеликих американських банків. Також ряд теоретичних і методологічних аспектів злиття і поглинання банків розкриваються у публікаціях вітчизняних вчених. Н. Орлова

та В. Горелов аналізують злиття і поглинання банків у контексті диверсифікації їхньої діяльності. Практичні аспекти банківських злиттів висвітлено у статті О. Кисельова. Стратегічні аспекти консолідації банків висвітлені у публікації М. Беляєва, а також у статтях М. Сафонова, А. Седіна. Однак залишається ряд проблем, які мають величезне теоретичне і практичне значення, проте вони не знайшли ще відповідного висвітлення в економічній літературі. Однією з них є проблема оцінки банківської моделі американських злиттів та поглинань.

Метою статті є дослідження та аналіз процесів злиття та поглинання американських банків на сучасному етапі розвитку консолідації банківського сектору.

Результати дослідження. Перед тим як розглянути практичні аспекти консолідації банків шляхом злиття і поглинання у США, необхідно визначитися з термінологічним апаратом. У тлумачному словнику термін «консолідація» має декілька значень. У даному дослідженні під «консолідацією» розуміються процеси злиття і поглинання. Варто зазначити, що «злиття» – це об'єднання компаній або банків в одну юридичну особу. Зазвичай злиття здійснюється або через обмін частини акцій однієї компанії (банку) на всі акції іншої компанії (банку), або шляхом обміну акцій декількох компаній (банків) на акції новоствореної юридичної особи.

Термін «поглинання» означає придбання одного банку іншим, причому банк, що поглинається, перестає існувати. Поглинання також можна розглядати як процес реорганізації банків, який може відбуватися певними шляхами:

- вороже поглинання, коли банк скуповує контрольний пакет акцій іншого банку, не досягаючи угоди з останнім;
- купівля на добровільних засадах банком контрольного пакету акцій небанківських фінансових установ (наприклад, страхових компаній), які перебувають у скрутному фінансовому стані;
- створення фінансово-промислових холдингів, коли банки купують контрольні пакети акцій промислових підприємств [1].

Американські банки забезпечують доступ грошей для фізичних осіб і капітал для компаній. Присутні в країні та за кордоном банки США беруть участь у роздрібному банківському бізнесі, корпоративному та інвестиційному банкінгу, управлінні статками та наборі фінансових послуг.

Провідні американські банки лідирують у фінансовому секторі та очолюють економіку, але вони конкурують один з одним за частку ринку в США та за кордоном [2]. Вони також стикаються з конкуренцією з боку іноземних банків, які прагнуть розширити своє місце на внутрішньому ринку та інших фінансових компаній, таких як страхові компанії, кидаючи виклик їм у своїх операціях на фінансових ринках [3].

Американська централізація банківського капіталу за останні роки набирає значних обертів. Опинившись в інтенсивній конкуренції за депозити споживачів та позики фінансових гігантів, регіональні банки (включно з фінансовими організаціями) в значно більшій кількості, порівняно з минулими роками, почали підписувати угоди про злиття та поглинання (рис. 1).

Одним із факторів, що заохочує злиття банків, є велика сума коштів, яку фінансові фірми потребують для інвестування в технології. Це необхідно, щоб вони могли захистити свої системи та постійно оновлювати своє цифрове обладнання. Внутрішні системи можуть вимагати великого обслуговування, тоді як клієнти очікують високоякісного обслуговування на своїх телефонах та в Інтернеті.

Тут мають перевагу більші банки. Їх розширення в Інтернеті дозволяє їм конкурувати на нових ринках. Окрім того, вони мають величезні бюджети. Зокрема, JPMorgan Chase (JPM), найбільший банк США за активами, минулого року виділив на технології 10,8 мільярда доларів [5].

Підвищуючи відсоткові ставки банки також борються за утримання клієнтів, які в свою чергу полюють на найкращий прибуток (рис. 2).

Злиття допомагають банкам нарощувати свою депозитну базу, яка необхідна для збільшення кількості позик. Вони також дають банкам більше можливостей на ринку (рис. 3).

Вартість оголошених угод у 2019 році зросла на 76% до 87,2 мільярда доларів, у транзакціях було зареєстровано 37,4 мільярда доларів у четвертому кварталі, що більше у п'ять разів, ніж спостерігалось у 4 кварталі 2018 року.

Рік розпочався з вибуху із оголошеним злиттям BB&T та SunTrust Banks Inc. Закінчився на міцній основі, коли Charles Schwab Corp. в четвертому кварталі оголосив про згоду на купівлю TD Ameritrade Holding Corp [8].

Лихоманка M&A вже охопила надрегіональні та краї банки країни. Тільки в минулому році Wells Fargo (WFC) придбав Норвест, NationsBank придбав Bank of America (BAC). В лютому того ж року BB&T оголосила, що купує SunTrust за 66 мільярдів доларів для формування Truist, що ознаменувало найбільше банківське злиття з моменту фінансової кризи 2008 року. Truist став одним з найбільших банків у Сполучених Штатах (табл. 1).

У листопаді відбулося чергове злиття рівних, компанія First Horizon National Corporation підписала остаточну угоду про придбання корпорації IBERIABANK Corporation за 3,9 мільярда доларів. Акціонери First Horizon матимуть 56%, а акціонери IBERIABANK - 44% об'єднаної компанії. Четверта за величиною угода у 2019 році була оголошена 9 грудня, коли Texas Capital Bancshares Inc. та Independent Bank Group Inc. здійснили злиття 3,12 мільярда доларів США [5].

Корпорація Charles Schwab уклала остаточну угоду про придбання TD Ameritrade Holding Corp. у Торонто-Домініон Банку та інших фірм за 28,4 мільярда доларів у рамках операції з акціями.

Інші транзакції, оголошені протягом 2019 року, включають:

- банк FirstBank Пуерто-Рико придбав Santander BanCorp. від Santander Holdings USA, Inc. приблизно на 1,1 мільярда доларів;
- банк United Bankshares, Inc. придбав Carolina Financial Corporation приблизно за 1 мільярд доларів [8].

Але це стосується не лише великих банків, про що свідчать декілька нещодавно оголошених про злиття місцевих

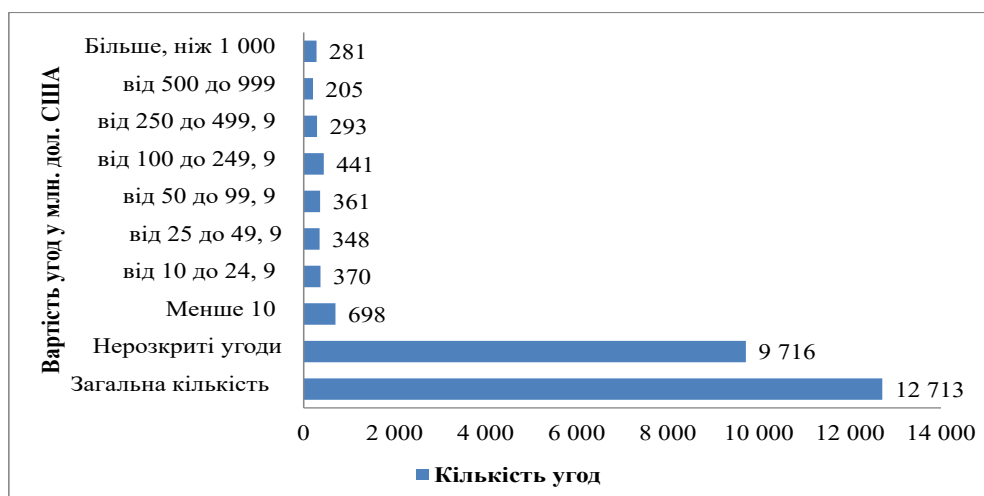

Рис. 1. Кількість угод про злиття та поглинання у США у 2019 році за вартістю угод

Джерело: [4]

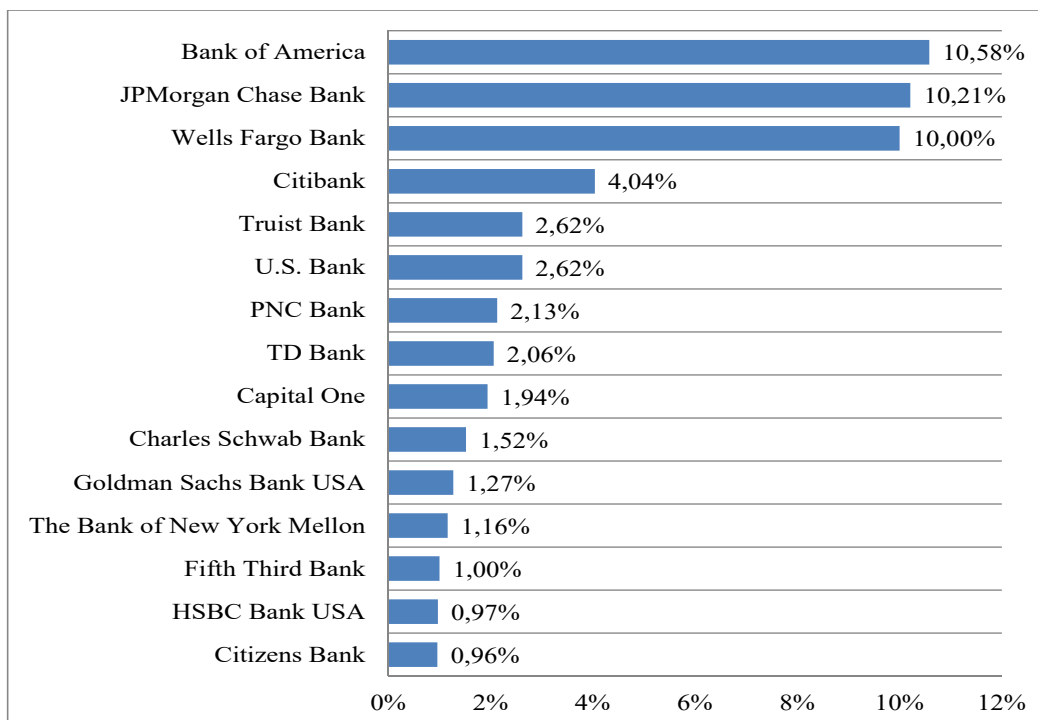

Рис. 2 Частка ринку провідних банків США у 2019 році за вартістю внутрішніх депозитів

Джерело: [6]

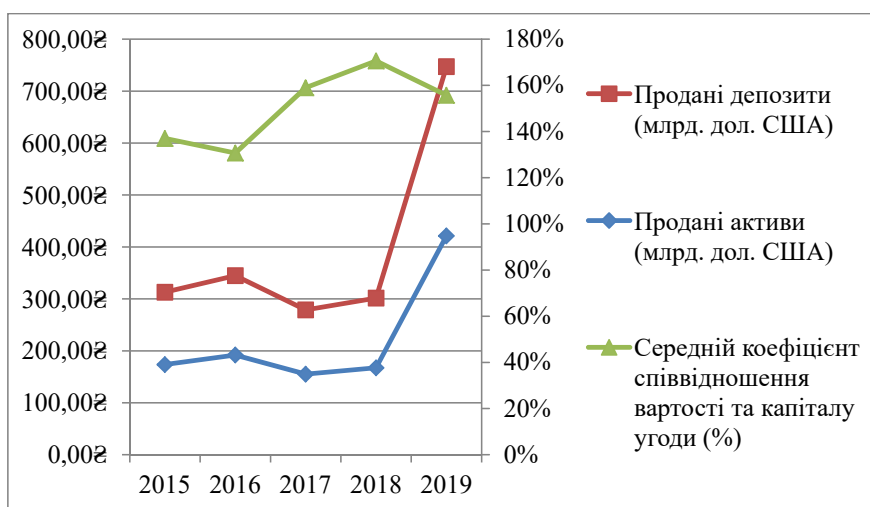

Рис. 3 Співвідношення вартості та загального капіталу банківських угод про злиття та поглинання у США у 2015 – 2019 рр.

Джерело: [7]

банків. Хімічний банк на основі штату Мічиган об'єднався з банком TCF Financial на базі штату Міннесота. Цей крок, який відбувся після злиття Хімічного банку в 2016 році з Trust і Talmer Bank, створив об'єднану компанію, що володіє активами понад 47 мільярдів доларів і керує 500 відділеннями в дев'яти штатах Середнього Заходу. Банки планують об'єднати свої IT-платформи до кінця 2020 року.

У 2019 році загальна оголошена вартість угоди зросла до 87,2 мільярда доларів, що на 76% більше, ніж у 2018 році:

– компанія Prosperity Bancshares, Inc. підписала остаточну угоду про злиття для придбання LegacyTexas Financial Group, Inc. на суму 2 мільярди доларів за угодою, що включає 85% акцій та 15% готівки;

– компанія Reverence Capital Partners LLC погодилась придбати 75% акцій компанії Advisor Group, Inc. від компанії Lightyear Capital LLC та Пенсійного інвестиційного комітету державного сектору у травні приблизно на 2 мільярди доларів [8].

Менші банки консолідуються як засіб для залучення депозитів, які значно зосереджені серед великих банків. Зниження активів менших банків у поєднанні з цифровою загрозою з боку гігантів галузі сприяє консолідації. Банки, що мають активи в розмірі менше 1 мільярда доларів, утримують 6% активів США, тоді як 9 найбільших банків США контролюють 49,2%. У той же час, великі банки мають астрономічні технічні бюджети - Chase, Банк Америки і Wells Fargo мають технічні бюджети від

11,4 мільярдів доларів, 10 мільярдів доларів і 9 мільярдів доларів відповідно, - які дозволяють їм розкачати передові цифрові функції і допомагають привернути клієнтів. Об'єднання стає все більш необхідним для менших фірм, щоб отримати ресурси для ефективної конкуренції [10].

Таблиця 1

25 найбільших американських банків за сукупними активами у 2019 році

№	Банк (країна)	Сукупний актив (млрд. дол. США)
1	JPMorgan Chase Bank	2,354,812,000
2	Bank of America	1,792,891,000
3	Wells Fargo Bank	1,699,842,000
4	Citibank	1,459,623,000
5	U.S. Bank	473,138,169
6	PNC Bank	393,267,250
7	Capital One	311,287,930
8	The Bank of New York Mellon	310,148,000
9	TD Bank	305,418,987
10	State Street Bank	238,122,000
11	Branch Banking	223,086,000
12	SunTrust Bank	216,296,957
13	Charles Schwab Bank	214,529,000
14	Goldman Sachs Bank USA	200,100,000
15	HSBC Bank USA	180,699,049
16	Fifth Third Bank	167,178,960
17	Ally Bank	163,735,000
18	Citizens Bank	163,025,478
19	KeyBank	143,051,307
20	Morgan Stanley Bank	134,409,000
21	MUFG Union Bank	133,511,861
22	BMO Harris Bank	129,575,217
23	Regions Bank	126,896,000
24	The Northern Trust Company	126,102,570
25	Manufacturers and Traders Trust	121,114,564

Джерело: [9]

«Злиття рівних» з кожним роком набувають все більшої популярності. Цьому слугують кілька тенденцій, які підсилюють злиття та поглинання на банківському ринку у 2019 році та, ймовірно, призведуть до операцій у найближчі місяці:

1) Big Tech. Компанії «Big Tech» створюють платіжні екосистеми у своїй великій базі користувачів, пропонуючи

такі пропозиції, як Google Pay, Apple Pay та Amazon Pay. У міру зростання перекриттів між фінансовими та технологічними фірмами, швидше за все, спостерігатиметься додаткова діяльність угод, оскільки учасники галузі прагнуть придбати ці спеціалізовані можливості.

2) Наявність капіталу. Американські корпорації мають доступ до близько 2,2 трильйонів доларів готівкою. Фірми приватного капіталу утримують 2,4 трильйонів доларів США і вийшли за рамки фінансування власного капіталу, а також до альтернативних класів активів, таких як гібридні фонди та борг. Хоча уповільнення ринку може до певної міри гальмувати активність злиттів і поглинань, поточний високий рівень капіталу, ймовірно, не зменшиться в тій же мірі, що під час фінансової кризи 2007-2009 років. Уповільнення економіки, як правило, супроводжується падінням оцінок компанії, що робить цілі злиттів та поглинань більш привабливими. Потенційні покупці з достатньою кількістю наявного капіталу можуть постійно врівноважувати такі оцінки [8].

Висновки. З вищевикладеного, можна зробити висновок, що американська консолідація банків у останні роки набирає значних обертів. На заохочення банківських злиттів та поглинань впливає велика сума коштів, яку фінансові інститути потребують для інвестування технологій. Так, у 2019 році JPMorgan Chase, найбільший банк за активами виділив на технології 10, 8 млрд. дол. США.

Якщо аналізувати банки за вартістю внутрішніх депозитів, то найвище в рейтингу – Bank of America, на другому і третьому місці знаходяться банки JPMorgan Chase Bank і Wells Fargo Bank відповідно.

За останні 5 років спостерігається значне посилення підписання банківських угод про злиття та поглинання у США, про що свідчить придбання банком Wells Fargo Норвест банку, NationsBank придбав Bank of America.

Протягом першого кварталу 2019 року BB&T та SunTrust оголосили про об'єднання в розмірі 28 мільярдів доларів, тоді як Chemical Financial Corp. та TCF Financial Corp. повідомили про комбінацію в 3,6 мільярда доларів.

Банки є опорою економіки США, і вони залишаються на цій позиції в осяжному майбутньому. США – настільки велика бізнес-арена для процвітання банків, що вони можуть реально використовувати свою національну опору для розширення за кордоном та завоювання нових ринків збуту. Будь вони регіональними чи національними банками, роздрібними чи інвестиційними банками, або навіть диверсифікованими на всі сегменти, банки знаходяться в США, щоб залишитися, а можливо, і завоювати решту світу.

Список використаних джерел:

1. Береславська О. І. Теоретичні та практичні аспекти консолідації банків. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»* : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, вересень 2019. № 14(42). С. 61–66.
2. Top 20 largest US banks 2020 / Disfold. 2020. URL: <https://disfold.com/top-us-banks/>.
3. R. La Monica P. This could be biggest year for bank mergers since the late 1990s / Paul R. La Monica // CNN Business. 2020. URL: <https://edition.cnn.com/2020/01/14/investing/markets-now-preview-dick-bove-sam-stovall/index.html>.
4. Number of merger and acquisition transactions in the United States in 2019, by deal value / Statista. 2020. URL: <https://www.statista.com/statistics/245977/number-of-munda-deals-in-the-united-states/>.
5. Охрименко І.Б., Нікітін А.В., Примостка Л.О. Розвиток банківських послуг та інновацій в цифровій економіці. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених*. 2019. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/30465/Zbirnyk_4_19.pdf?sessionid=9C98BA6163C7037F5227746401CD4E33?sequence=1.
6. M. Szmigiera Market share of leading banks in the U.S. 2019, by domestic deposits Published by Feb 27, 2020 / Statista. 2020. URL: <https://www.statista.com/statistics/727546/market-share-of-leading-banks-usa-domestic-deposits/>.
7. Gull Z. Bank M&A 2019 Deal Tracker: December starts with \$3.1B merger / Z. Gull, S. Fariq Javaid // S&P Global Market Intelligence. 2019. URL: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/49407558>.
8. US banking and capital markets deals insights: Q4 2019 // pwc. 2019. URL: <https://www.pwc.com/us/en/industries/banking-capital-markets/library/quarterly-deals-insights.html>.

9. Biggest US Banks by Asset Size // Money Summit. 2019. URL: <https://www.mx.com/moneysummit/biggest-banks-by-asset-size-united-states>.
10. Green R. Small US banks are merging to pursue greater scale and cost efficiencies / Rachel Green. – 2019. URL: <https://www.businessinsider.com/small-us-banks-join-forces-for-growth-2019-8?international=true&r=US&IR=T>.

References:

1. Bereslavs'ka O.I. Teoretychni ta praktychni aspekty konsolidatsiyi pidpryyemstv. *Naukovi zapysy natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiya»*. Seriya «*Ekonomika*»: naukovyy zhurnal. Ostroh: Vyd-vo NaUOA № 14 (42). S. 61–66 (electronic journal).
2. Top 20 largest US banks 2020 // Disfold [Top-20 naybil'shykh bankiv SSHA do 2020 roku // Disfold] (electronic journal). Available at: <https://disfold.com/top-us-banks/> (accessed 2020).
3. R. La Monica P. This could be biggest year for bank mergers since the late 1990s / Paul R. La Monica // CNN Business [R. La Monika P. Tse mih by buty naybil'shym rokom dlya zlyttya bankiv z kintsya 1990-kh / Pol R. La Monika // CNN Business] (electronic journal). Available at: <https://edition.cnn.com/2020/01/14/investing/markets-now-preview-dick-bove-sam-stovall/index.html> (accessed 2020).
4. Number of merger and acquisition transactions in the United States in 2019, by deal value // Statista [Kil'kist' operatsiy zlyttya ta prydbannya u SSHA u 2019 rotsi za vartystyu uhody // Statista] (electronic journal). Available at: <https://www.statista.com/statistics/245977/number-of-munda-deals-in-the-united-states/> (accessed 2020).
5. Okhrymenko I.B. Rozvytok sluzhbovtstv ta innovatsiy u tsyfrovyykh ekonomikakh // Materialy II Vseukrayins'koyi naukovo-praktychnoyi Internet-konferentsiyi studentiv, abiturientiv ta molodykh lyudey (electronic journal). Available at: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/30465/Zbirnyk_4_19.pdf;jsessionid=9C98BA6163C7037F5227746401CD4E33?sequence=1 (accessed 2019).
6. M. Szmigiera Market share of leading banks in the U.S. 2019, by domestic deposits // Statista [M. Smihera. Chastka rynku providnykh bankiv u SSHA v 2019 rotsi za vnutrishnimy depozytamy // Statista] (electronic journal). Available at: <https://www.statista.com/statistics/727546/market-share-of-leading-banks-usa-domestic-deposits/> (accessed 27 Februar 2020).
7. Gull Z. Bank M&A 2019 Deal Tracker: December starts with \$3.1B merger // S&P Global Market Intelligence [Prohrama vidstezhennya uhod vid Gull Z. Bank M&A 2019: hruden' pochynayet'sya zi zlyttya \$ 3,1 mlrd. // S&P Global Market Intelligence] (electronic journal). Available at: <https://www.spglobal.com/marketintelligence/en/news-insights/latest-news-headlines/49407558> (accessed 2019).
8. US banking and capital markets deals insights: Q4 2019 [Bankiv'ski ta rynkovi kapitaly SSHA roz'hlyadayut' informatsiyu: Q4 2019, pwc] (electronic journal). Available at: <https://www.pwc.com/us/en/industries/banking-capital-markets/library/quarterly-deals-insights.html> (accessed 2019).
9. Biggest US Banks by Asset Size, Money Summit [Naybil'shi amerykans'ki banky za rozmirom aktyviv, Hroshovy samit] (electronic journal). Available at: <https://www.mx.com/moneysummit/biggest-banks-by-asset-size-united-states> (accessed 2019).
10. Green Rachel. Small US Banks Are Merging to Pursue Greater Scale and Cost Efficiencies, Business Insider [Green Rachel. Nevelyki banky SSHA ob'yednuyut'sya dlya dosyahnennya bil'shoiy shkaly ta efektyvnosti vytrat, Business Insider] (electronic journal). Available at: www.businessinsider.com/small-us-banks-join-forces-for-growth-2019-8?international=true&r=US&IR=T (accessed 12 August 2019).

ОЦЕНКА АМЕРИКАНСКОЙ МОДЕЛИ БАНКОВСКИХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ

Аннотация. В статье рассмотрены исследования процессов слияния и поглощения американских банков на современном этапе развития консолидации банковского сектора и анализ влияния американских региональных банков на консолидацию банковского сектора в США. В результате исследования было обосновано теоретические аспекты консолидации банковского сектора США, сформирован крупнейшие американские банки за последние 5 лет по внутренним депозитам и совокупными активами и определено количество сделок о слияниях и поглощениях по стоимости сделок, сформирован соотношение стоимости и общего капитала банковских сделок слияния и поглощения в США, сформирован список крупнейших американских сделок слияний и поглощений банков, а также выявлено интенсивное усиление подписания американских соглашений о слиянии и поглощения в банковском секторе.

Ключевые слова: консолидация банковского сектора, централизация банковского капитала, банковские сделки слияния и поглощения, американские региональные банки, финансовые учреждения.

ASSESSMENT OF THE AMERICAN MODEL OF BANKING MOLDINGS AND ACQUISITIONS

Summary. Studies of mergers and acquisitions of US banks at the present stage of the development of banking sector consolidation and the impact of US regional banks on the consolidation of the US banking sector are quite relevant. American centralization of banking capital has gained significant momentum in recent years. Finding themselves in intense competition for consumer deposits and loans from financial giants, regional banks (including financial institutions) in much larger numbers than in previous years have begun to sign mergers and acquisitions. The promotion of bank mergers and acquisitions is influenced by the large amount of money that financial institutions need to invest in technology. While writing the article, theoretical methods were used to better understand the concepts of mergers and acquisitions, the practical processes of mergers and acquisitions of US banks were studied, the method of comparison was used in the analysis of the largest US banks by value of domestic deposits and the value of transactions, the largest mergers and acquisitions agreements of US banking institutions over the last 5 years, etc. were analyzed. The article substantiates the theoretical aspects of US banking sector consolidation, examined the largest US banks over the past 5 years on domestic deposits and total assets, determined the number of mergers and acquisitions by value of transactions, considered the ratio of value and total capital of bank mergers and acquisitions in the United States, list of the largest US mergers and acquisitions of banks there was also an intense increase in the signing of US mergers and acquisitions in the banking sector. Banks are the mainstay of the US economy, and they will remain in this position for the foreseeable future. The United States is such a big business arena for the prosperity of banks that they can really use their national foothold to expand overseas and gain new markets.

Keywords: consolidation of the banking sector, centralization of banking capital, bank mergers and acquisitions, US regional banks, financial institutions.